

ORADEA-MARE (N. VÁRAD)
18 iunie st v
30 iunie st. n.

Ese in fiecare duminică
Redacțiunea:
Strada principală 375 a.

Nr. 25.

ANUL XXXI.
1895.

Pretul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.
Pe $\frac{1}{4}$ de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Dragoste cu pedeci.

Catu-i Sclagiul de la Supur și până la Tășnad, nu mai eră fată ca Iléna lui Toduț.

Când se ducea împenată la joc, feciorii se băteau după ea, că eră frumósă și ușorá ca ș-o péné; iar când culegea mánunchiul după secerátor, acela trebuia să se porțe bine, că dénsa avea mare spor la lucru.

Frumósă și harnică, mai eră și bogată. Tatá-seu șe-dea colo 'n mijlocul satului, lângá popa. Avea casá cu șindilá și șurá mare in fundul ográđii. Când se ducea la Caréi să vëndá gráu, prindea patru boi de se minunau șvabii din drum și încarcá câte șespredece saci.

Nu-i mirare dará că feciorii se 'mbulđiau pe lângá ea și că mulți ii duceau dorul. Dar nici unul nu cutezá să trimitá gráitorii s'o pețescá, șciind că n'au să se aștepte la un respuns dorit. Ea de mult își avea alesul și nu voiá nici să auđá de altul.

Dar erá o piedicá la mijloc. Tatá-seu odatá cu capul nu se 'nvoiá să-și mărite fata după acela.

Și iată pentru ce? In tinerețe Toduț și mama feciorului s'aveau dragi, dar ea l'a înșelat și s'a măritat după altul. Din clipa aceea el a prins urá de ea și a jurat că nici odatá n'are s'o ierte.

că nici odatá n'are s'o ierte.

Insédar s'a rugat, insédar a pláns Iléna, tatá-seu nu s'a inmoiát și 'n chișlegile viitóre ea a trebuit să se cunune cu Nuțu lui Drimboiu, un fecior care nu de mult a venit acasă din cătánie.

De ciudá, dráguțul ei, Simióne Cigan, s'a insurat și el încă in chișlegile acele, cu o fatá ce n'avea ochi să vędá pe Iléna.

Fericiți n'au fost nici el nici ea; améndoi duceau o viétá truditá și lipsitá de bucurii, care nu mai avea șfērșit.

Bárbatul Ilenei, care in vremea cát cătánise se desvėtase de lucru, erá un leneș nevrednic de lumina sórelui, se puse pe beute și ajunse un bețiu impărătesc, care prepádiá tot ce agoniási biéta femeie.

Nevésta lui Nuțu, mai mult bolnavá decât sánetosá, se topiá pe picióre. Dar nu numai bóla o

O CANTAREȚĂ ITALIANĂ.

dogoria; ea vedea că „omul“ ei nu poate uita pe Iléna, că se gândește tot cu drag la aceea pe care n'a putut-o lua de nevastă și asta o necăjiă și mai grozav. Amărăciunea ei de multe ori izbucniă și-atunci gura-i tot meliță, până când în cele din urmă Nuțu o bătea de-o lăsa mai mortă.

Au trecut așa vr'o dece ani. Intr'aceea tatăl Ilenei a murit; nu peste mult a perit și bărbatul ei, picând mort de beat în Crasna, unde s'a înecat.

Iléna a ramas dar veduvă și Simiône o putea lua decât nu eră insurat. Dar nevêsta lui purure bolnăvicioasă nu mai muriă.

— Știu că ț-ar plăce să mor, — i dișe ea, — ca să poți lua pe Iléna; da hăpt de acea n'oi muri.

Simiône cătrănit grozav, își luă șuba albă și se duse fără să șcie unde. Deodată se pomeni la casa Ilenei.

Eră inspre séră. Ea își adună pânza așternută pe ierbă să se înălbescă. Cum îl zări, tresări, căci de când se măritase, n'a mai vorbit cu el.

— Bună séra, Iléno!

— Mulțam dumi-tale. Da ce gând te-a adus pe la noi?

— Mi-a fost dor să te vèd ce mai faci.

— Ia me trudesc și io ca o biétă veduvă.

— Bine de tine, c'ai scăpat de „dracul“; da io-s *dosedit* grozav, că strigóia mea nu mai móre.

— Dta ț-ai luat-o pe ales.

— Mi-a fost ciudă că te-ai măritat.

— Șcii că tata, fie-iertatul m'a silit.

— Bine, dar amú ești slobodă, n'ai nici tată nici bărbat; vîi după mine?

— Ce vorovești?

— Dau drumul strigóiei...

— Să trãesc cu dta necununată?! Facu-mi sfânta cruce! Mai bine sar în fântână.

Simiône nu mai grăi nici o vorbă. Își trase pâlăria pe frunte și p'aci îi-i drumul. S'a dus și s'a tot dus până la Meseș, unde șciea o vrăjitoare bētrână și numai a treia îi s'a întors acasă.

Când a sosit, s'a așteptat ca nevêsta să-i iêsă înainte cu o gură cât o șură; dar ș-a găsit casa pustie, „strigóia“ a fugit, șciind că nu mai are să-i fie móle culcușul.

De bucurie ș-a făcut cruce și a diș:

— Mulțam Dómne c'am scăpat!

Ce folos! Ea trăiă și el nu putea aduce la casă pe Iléna. N'avea nevêstă și totuș nu se putea insorá.

Iléna a așteptat un an, apoi s'a măritat, nepuțând să țină casa singură.

În ajunul cununiei, Simiône s'a dus la nevêsta lui s'o vèdă da decât a murit, că tot nu ș-a pierdut încă nădejdea să se potă insurá cu iubita lui. Dar a găsit-o mai sănêtósă decât ori când; ba încă ș-a bătut joc de el:

— Par că nu prea ești *harabor*. Póte ț-i jele că-s betegă? Nu te teme. n'oi muri. Nu ț-oi face supêrare, tocmai amú când trebuie să fii vesel. Du-te la nuntă și jócă tot într'un picior.

Bine că a fugit în casă și s'a incuiat, că decât o prindea Simiône, nu șciu decât mai trăiă.

În sfêrșit, la anul totuș a murit și ea. Simiône a dat popii să slugescă un sârindar. Apoi grăbi să se întâlnească cu Iléna.

Eră o di de véră. Bărbatul dus la țină la călcat de grâu. Acasă Iléna meliță cânepă în uliță ina-

intea porții; iar ocolul eră plin de snopi inmoiați și resfirați să se usuce.

Simiône trecu p'acolo și se opri locului înaintea ei.

— Tot la lucru?

— Cu lucru trăim în lume. Me mir că dta stai p'acasă 'n sat și nu-ți cauți de trebă.

— Ba că-mi caut! Hăpt pentru aceea am venit și aici.

— Ce vrei? *Omu* meu nu-i acasă.

— Eu am trebă cu tine. Șcii că amu-s veduv.

Vii după mine?

— Ești beat ori ț-ai pierdut mințile? Șcii că am bărbat.

— Dă-i otravă și apoi ne-am scăpat.

La vorbele aceste, Iléna a scăpat din mână snopul de cânepă ce-l rupse ca să-l pună în meliță și făcându-și ochii în patru, se resti.

— Nu ț-i rușine să-mi vorovești așa? Să me inveți a face un păcat atât de mare!

Apoi apucând snopul de jos, îl rupse iute la mijloc și începu a-l meliță cu tótă puterea, mai dișcând cu resufare grea:

— Așa puzderii să se zdrobescă sufletul păcătos!

Și mai târziu incheiă aproape liniștit:

— Veți că Dumneșeu nu voește să ne luăm.

Hodinește-te dar în sfêrșit și dta. Du-te și te 'nsoră și dă-mi pace!

Simiône se duse fôrte abătut; dar mai târziu vèdând, că fără femeie casa nu se póte ține, s'a insurat și el.

De atunci ei n'au mai vorbit la olaltă; au trăit amêndoi nu tocmai fericiți, dar îndestuliți, ca cei mai mulți ómeni, timp de treișeci de ani.

N'au vorbit împreună de dragostea lor, dar în parte fiecare a simțit-o, căci a fost sădită în adâncul inimei, de unde nu s'a putut șterge.

Intr'aceste, s'a întâmplat că tocmai atuncea a izbucnit cholera, care a stins și 'n satul acela multe vieți. Intr'o di a murit și bărbatul Ilenei și soția lui Simiône. Intr'o di s'a făcut și înmormântarea.

Venind de la grópă, Simiône și Iléna s'au întâlnit. N'au grăit nici un cuvânt, dar privirile lor s'au încrucișat și s'au înțeles.

Încă în anul acela ei s'au cununat. Bētrâni amêndoi, ș-au dat căsile pruncilor și trãesc afară din sat, în o colnă din o vie mâncată de filoxeră. Și când ei privesc via pustie ce impresoră căsuța lor, le pare că-și vèd trecutul fără de flori și ofilit al vieții ce i-a incungiu-rat; iar căsuța din mijlocul viei, în care trãesc, par că e vremea de acuma, din care intimpină cu lacrimi 'n ochi cele din urmă rașe ale unei fericiri pe care n'au putut-o gustá în tinerețe.

IOSIF VULCAN.

Cugetări.

Familia e un stat în miniatură. Fericirea séu nenorocirea amêndorora atêrnă de buna séu de réua administrație a conducătorilor lor.

*

În iubire, plăcerile cele mai mari sânt vecine cu suferințele cele mai mari.

*

Meritul cel mare e să-ți fac amici, iar nu inimi.

*

Rar are omul curajul la bine.

Apari să dai lumină . . .

Apari să dai lumină arcatelor ferești,
Să vezi în templu-i țina cu farmece cerești;
Prin vremea trecătoare lucește prea curat
Un chip tăiat de daltă, de-apururi adorat,
Privi-te-roiu cu ochii în lacrimi fierbinti . . .
O marmură, aibi milă de-a mele rugăminti!

Indură-te și lasă privirea-mi s'o consol
La alba strălucire a gâtului teu gol,
La dulcea rătăcire a similor ce crește,
La noaptea cea adâncă din ochiul teu cerese,
Să vezi că de privire-mi tăcând te înfiori . . .
O marmură, aibi milă de ochii-mi rugători!

Aș vré cu-a mele lacrimi picidorele să-ți scald,
In dulcea 'nflorare a sufletului cald,
Să mor petruns de jalea amorului meu sfânt,
Ca lebăda ce mure de propriul ei cânt,
Să mor de 'ntăia rață din ochii tei cei reci . . .
O marmură, aibi milă de stingerea-mi pe reci!

Ca ierna cea eternă a nordului polar,
Se 'tinde amortirea în sufletu-mi amar,
Nimic nu luminează astei pustietăți,
Dor sloiurile par ca ruine de cetăți,
Plutind de asprul ricol al morții cei de reci . . .
Tu ramură 'nflorită . . . pe visul meu te pleci!

Din lumea de miserie și fără de 'nțeles
Cu ochii cei de ghiată ai morții m'am ales
Și totu-mi pare rested, cadut și uniform,
Sânt insetat de somnul pământului s'adorm,
Încât numai de nume îmi pare că există . . .
Tu dor resai c'un xîmbet în visul meu cel trist!

Cu ochii tei de ânger me mângâi și me mînti,
Căci ei cuprind o lume de dulci făgăduinți,
De-amor fără de margini, de scumpe fericiri,
Cum nu se află 'n lumea acesta nicăieri,
Căci este umbra blândă a iubirii cei de reci,
Ce tr. ce cu întreaga-i putere, pe când treci!

Nici luna plutitoare, nici stelele din cer
N'or să pătrundă 'n umbra trecutelor dureri,
N'or să pătrundă amarul pierdutei tinereți,
Măcar să am de-acuma o sută de vieți,
Căci sufletu-mi da-atuncia e-atât de 'ntunecat . . .
Dor' ochii tei de ânger în visul meu străbat!

Ca tîmna cea târzie e viața mea, și cad
Iluzii ca și frunza pe undele de vad,
Și nici o bucurie în cale-mi nu culeg,
Nimic de care 'n lume iubirea să mi-o leg,
Pustiul și uritul de-apururi me cuprind . . .
Dor brațele-ți de marmur în visul meu se 'ntind!

Precum corăbii negre se lăgână de vînt
Cu pânzele-aternate departe de pămînt,
Cum între cer și mare trec paserile stol,
Trec gândurile mele a sufletului gol,
Intind ale lor aripi spre necăpătări . . .
Tu numai ești în visu-mi luceșorul pe mări!

Cu aspra nepăsare tu sufletu-mi aduci
Pe cele doue brațe întinse-a sfintei crucei,
Și buzele 'nsetate cu fiere mi le udi,
Cînd ruga mea fierbinte nu vrei să o audă,
Me faci părtaș în lume durerilor lui Crist . . .
O marmură, aibi milă de sufletul meu trist!

Dar te cobori, divino, petrunsă de-al meu glas,
Mai mîndră, tot mai mîndră la ficcave pas . . .
Visez, ori e aiceva? Tu ești în aderăr?
Tu treci cu mîna albă prin rîțele de pîr?
Decă visez, me ține în vis, pririndu-mi drept . . .
O marmură, aibi milă să nu me mai deștept!

MIHAIL EMINESCU.

Șcôla cu noroc.

(Novelă din popor.)

(Urmare și fine.)

La Bucurel pe-acasă erau tôte în stare bună. Gospodăria lui creșcea vădînd cu ochii. Amîndoi trăiau în bine, cu spor în casă și cu belșug pe mîsă. Nu erau tulburați prin nimic. O duceau cu vorbe bune, frumoșe și plăcute. Erau detrebă, iertători, deștepti și împăcați cu gândurile lor. Aveau pururea țile senine și nu erau nici-odată loviți de ursită. Erau fericiti în tôte și totdeauna în duși buni. De drag ce se aveau, ar fi dat unul pentru altul vieța. El nu-și increșia fruntea nici odată, dară nici ea. Grăiau între olaltă cu față voioasă și erau tot veseli ca primăvera și mulțamiți ca tîmna cea bună. -Erau cu inimile deschise unul cătră altul, pe lângă aceea buni și tare darnici și petreceau țilele vieții nesuperați de nime. Erau — așa țicînd — scutiți de tôte nevoile, căci ea șcica să întînd bine firul și să descurce ușor jirebia, tot așa și scumpul inimii ei, ca să eșă tot bine la capăt. Aveau de tôte cele ce numai doriau; purtau — cum țice cela — cămeșă din fuiorul lor — făcut de dîșii . . .

Eră într'o dimință. Afară eră frumos și plăcut. Un miros dulce de flori se respîndia în tôte părțile. Paserile cîntau printre crengile copacilor și prin cîmpie. Albinele treceau ușor de la o floriceică la alta: sburau la strîns miere, ca să aibă pe iernă. Tôte erau în mișcare. Umbrele alungate de rațele sîrelui erau din ce în ce tot mai mici, pînă ce se șterseră cu totul de pe fața pămîntului.

Bucurel s'a fost dus în trêba sa, numai Lina șcdea încă lângă lăgân privind mulțamită cu ochii îndreptați la copilița din tr'ensul și cu gândul pe la băeții ei din țerg: la Radu, Mircea, Horia, Viorica și Silvia. Ar fi vrut să șcde, cum le mai merge lor la șcôlă și ce fac ei pe-acolo. Ar fi dorit să-i vedă — și numai să-i vedă, căci se topia de dorul lor. — Pêrul aurîu al copiliței eră lung pînă peste marginile lăgânului, Lina îl ie în mână desmerdându-și degetele cu dîșsul, apoi sârutându-l țice: lăgână pe Lica, mîi Sandu! pînă ce a veni slujnica din sat, că iacă eu me imbrac și me duc pe stîncă . . . veți . . . colo . . . uită-te . . . pe ferestă . . . colo . . . unde prind a se strînge ômenii . . . unde are să se sfințescă crucea . . .

Ea-l sârută în frunte: Eu me duc, veți, colo . . .

Stîncea! ea eră un deluț afară de sat; de pe dîșna vedeai pînă într'al cincilea sat . . .

— Legeni, mîi Sandu! ori nu? . . . c'apoi eu ț-oi cumpără ceva . . . că eu me duc . . .

— Da, mamă!

Ea face mai înteu rânduieală prin casă și numai rar — când își ie ochii de la copilași. Ii eră par că greu să-i lese singuri de capul lor: Da tu, mēi Petrișor! nu-i face nebunūi, ii ședē frumos... ha?...

— Eu? — ȃice el, strigānd cu lacrimi in ochi: dā ba... a... ani, mamā, dā-mi!...

— Ț-oi da, dragā! Ț-oi da, numai sā nu faci pozne, pānā ce m'oi intōrce...

— Dā-mi amū...

— Aștēptā, cānd oi veni.

Dragoș, un bāețel de vr'o trei ani, mai mic decāt Petrișor, incā dormiā dus. Numai din cānd in cānd suspinā. Avea visuri grele, ce-l apēsā mereu, cāci dā... s'a fost spēriet — mai nainte de a se culcā — de ēnsași umbra lui, vēdēnd-o pe pārete sēra la luminā.

Lina, fiind gata de drum, cānd la pornire, pune māna pe dēnsul dāndu-i pērul de pe lāngā ochi: Mēi Dragoș, mē! da n'auđi tu, ha?... ian scōlā-te... aș-i dormi și cānd ii umblā pe la școli, ca sā inveți carte... cu frāțiorii tei... n'auđi... e ȃiuā... frumos... luminā... deștēptā-te...

Bāetul cam palid pe fațā, se intōrce pe alta parte ș-o mână inainte, zārind prin vis icōne peste icōne, una mai schimositā și mai holbatā decāt alta...

Cānd da sā ēsā pe pōrtā, — cam ceva neliniștitā in sufletul ei, nun ai ce intēlneșce pe Tula! Erā slujnica, o fatā naltā, cu ochi cāprii, și bunā la inimā, venind de la dughianā, unde erā dusā sā cumpere ceva.

Cum o vēđū, simți o bucurie nespūsā de mare, fața-i ridea, nu alta...

— Mergi in casā — ȃice ea — ie sēma: copiii sā nu se ardā, sā nu se opārēscā cu ceva... umblā cu cuvinte blānde pe lāngā dēnșii, ca sā nu plāngā... ai auđit?... pe cea din lēgān mai ie-o in brațe, jōcā-te și vorbeșce cu dēnsa... ca sā tacā...

— Da, așā oi face...

— Și lui Dragoș sā-i dai de māncare, cānd s'a sculā... lapte dulce cu pāne albā de grāu...

— Bine...

— Cā eu me duc sā fiu de fațā, veđi, colo... unde alērgā toți din tōte pārțile, pānā și din alte sate... du-te in casā... nu sta locului... sā nu fii cu dēnșii rece ca un stēlp de pētrā in mijlocul iernei, cā ei is bucuria mea...

Tula intrā la copii, iar Lina merge in trēba ei, sā ajungā mai curēnd...

Și ore de ce se adunau omenii in ȃiua aceea pe stāncā?

Iacā de ce:

Prorocul Stefan din Mahala cutrierase mai tōte satele și ajunse pānā și prin pārțile Humorului și ale Cāmpulungului, și ori unde se arātā, ori unde ajungea și poposiā, omenii alergau la dēnsul ca la un sfānt, pentru cā el șcicia tōte, nu trebuia, numai sā rādice ochii și sā se uite la dēnșii, ca sā le spue ori-ce au făcut ei in viēța lor, cum s'au purtat mai nainte, cāt de cinstiți au fost și ce ȃile li mai aștēptā...

— Iacā, omeni buni! — ȃicea el celor cu cari se intēlniā — eu, fiind mort, am petrecut trei ȃile pe cea lume, acolo am vēđut cāte și mai multe: in partea drēptā raiul cu sufletele celor drepti, iar in stānga iadul cu scaune pentru pēcātoși, unele erau gōle, unul erā hotārit pentru preotul din celalalt sat, pentru cā el e un pēcātos... șciți... de cei mari, cāci cu māna intinsā ține cu jidanii și nici nu ie sēma, ca sā fie rēnduieală mai bunā in bisericā. Amū, iacā! precum me

vedeți: eu iarā-s pe asta lume și Domnul Dumneđeu ȃice prin mine cātrā voi: ferii-ve de rachiū, cā el este o bēturā a necuratului, spurcatā și stricāciōsā sānē-tāții, fiți cumpētați, nu beți, cā din beție se nasc uci-deri, criminaluri, bātāi, copii nāscuți pe sub garduri, cari mor de multe ori nebotezați, in scurt, tōte relele ce vi le puteți inchipui, le face omul cu capul amețit... Domnul Dumneđeu ȃice: nu umblați dumineca și in serbātōri pe la tērguri, unde se fac multe inșelāciuni și lucruri necinstite, ci mergeți la sfānta bisericā... credința, ce ne-a dat-o Hristos, pāstrați-o curatā ca lumina... nime sā nu-ș inee sufletul in pēcate pārā-sind legea și datinile sale strāmoșești... faceți tot lucruri bune și ve ferii de rele... iarā in crāșme nici sā nu puneți piciorul...

Așā cālētōriā el din sat in sat și ori unde ajun-gea, vēdēndu-se la largul seu — cuvēntā invēțături fo-lositōre și indemnā ori pe cine ar fi intēlnit, — la tre-zire și cumpēfate, ca sā nu pērdā numele cel frumos de creștini adevērați, care l'au primit de la Hristos, cel ce a vērsat sāngele seu pe cruce pentru mēntuirea celor buni...

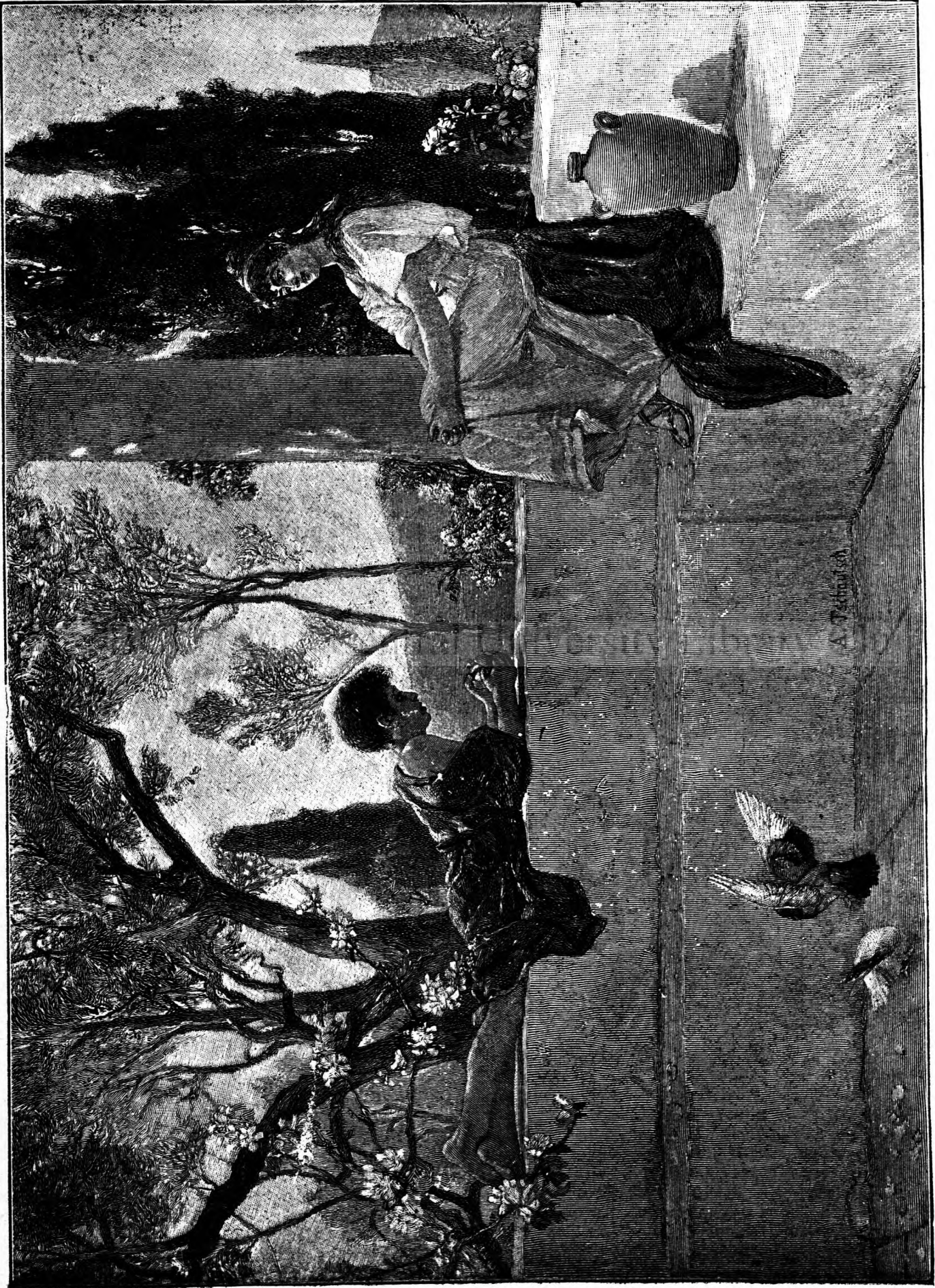
Toți de peste tot locul, chiar și acolo, unde nu-mai se auđise de numele prorocului, primiau și urmau invēțaturile și sfaturile lui de bunā voie, și mulți s'au lāpēdat de rachiū, incāt nici cā sā-l vēdā in ochi... tot astfel făcurā și cei din satul morii. Ei urmānd sfa-turilor prorocului, ale preotului și ale lui Bucurel, se hotāriri sā sfințēscā crucea treziei, ca semn cā se la-pēdā de vestitul rachiū, de sēmēnța necuratului, ei, co-piūi, nepoții, strēnepoții și toți urmași lor in veci...

Acēsta erā pricina, de ce curgea din tōte pārțile mulțimea, apucānd la deal spre stāncā, unde aveau curēnd sā sosēscā preoții și ceialalți fruntași. Intr'acolo mergea și Lina cu pași repeđi.

Pe cānd se petreceau tōte aceste pe stāncā, Bu-curel erā in cancelaria satului cu deputații. Ședea in fruntea lor la mēsā. Țineau sfat despre cāte și mai multe. Intre ei se făcea vorbā cumpenitā și cu bunā chibșuielā: pōrtā țarinei nu stā bine acolo unde este, ea ar trebui mutatā ceva mai la vale, e prea sub pā-dure; fāntāna satului din crucile drumului e veche, colacul de pe dēnsa ar trebui făcut din scānduri noue... podul, peste care trec omenii la mōrā, ar trebui proptit, tot așā și cel de lāngā scōlā... copiii, ei sā aibā pe unde merge...

Sfērșind ei trebile cum se cuvine, apuc cu toții spre dealul stāncei, unde erā preotul satului și cu alții, sosiți de pe-aiurea, cari prinserā pe nctelul a se im-brācā...

Tot cam pe aceea vreme, cānd se petreceau tot lucruri bune prin cancelarie, intrarā și bāeții lui Bu-curel in sat, erau pe cale venind de la scōla din tērg, ca sā mai vēdā și ei, de-s sānētoși pārinții și ca sā iee și ei parte la sfințirea crucei. Mergēnd ei tot așā ina-inte, rādicānd pālāriile cānd unuia, cānd altuia, ȃicēnd „și bunā ȃiua“, iacā numai ce veđi, cā de-odatā intēl-nesc pe mama lor — nu departe de dealul stāncei. Ea cum ii vede, alērgā veselā inaintea lor... Vai... ce vēd... copiii mei! — strigā ea, bucurōsā din cale afaā — ea-i cuprinde, ii sārutā pe frunte, apoi se intōrce acasā vorbind tot una cu dēnșii, intrebāndu-i ce mai fac și cum le merge... de nu erā careva bolnav și de invēțā toți bine ori nu prea? Ajunși ei acasā, ea le pune inainte bucatele cele mai bune, ce le avea, și-i face sā mānānce așā ȃicēnd cu lingura mare... de aicio, lāsānd pe mama lor inapoi, ca sā-i gātēscā de

I d i l ù.

drum, să ncarce căruța cu merinde, ca să-i ducă de unde au venit, ei apucă în fuga mare spre stâncă, cu gândul, ca să întâlnească și pe tata lor. Ei pășesc înainte, iară Bucurel eșind afară din cancelăria satului cu deputații lui, toți omeni tineri afară de Bocaneș și Uță, cari încă mai remaseră dintre cei vechi, — îi întelneșce — ca inadins — în drum.

— Voi sânteti! școlarii mei! ați venit? — par că nu-mi vine a crede — ȳice Bucurel uimit — îi sărută, îi neteșce, nu știe ce să facă cu ei de bucurie... ȳice el cătră deputați — școla luminează calea înaintea omului, ca să nu rătăcescă pe ea... cei cu carte vȳd cu ochii minții lor lumină curată, despice întunericul, nu petrec în tr'ensul, pășesc spre sorele dreptății, is pomii roditori și mari prin faptele lor...

Cei cinci copilași mergeau cu dȳșșii paș în paș, ascultând bine vorbele lor. Ei erau care de care mai frumos, care de care mai ângerăș, mai ales Viorica și Silvia, ele își luau ochii nu alta. Amȳndoue aveau cap bȳlan, pȳr lung pȳnă pe umeri, numai că una avea față albă cealaltă mai întunecată, una ochi mari și albastri, cealaltă rotunđi și cȳprii.

Navrea îi zăreșce venind.

— Iacă vine și vornicul cu ceialalți — ȳice el cătră cei adunați pe deal — vedeți: el să nu fi umblat la școlă, să nu fi invȳțat la cărți, nu eră ceea ce-i ađi.

Sosind și ei, preoții imbrăcați gata, se dau să sfinșescă apa de pe mȳșuța din naintea lor. Fȳcȳnd ei acȳsta, stropesc crucea, apoi se pun cu toții în genunchi și jură înaintea ei, a luminelor aprinse și pe sfânta evanghelie, că n'or mai bȳ rachiu...

Preoții cetesc mereu și întru cele din urmă ȳic: Dȳmne desrȳdăcinȳză din poporul teu cel plecat și supus patima beției, fȳ să sporȳscă în fapte bune, să petrecă în dragoste, în unire, mȳntuȳșce-l cu puterea cinstitiei și de viȳță fȳcȳtorei cruci... în veci...

— Amin — ȳic toți, sculȳndu-se în picioare...

Astfel se petrecurȳ lucrurile și omenii prinserȳ a se imprȳșciȳ.

Lina! ca ar mai merge bucurȳșă pe-acasă. Asta inse nu-i cu cale: la școlă copiii nu trebuie să se intȳrȳdie, profesorii ce-ar ȳice și vecinii ce-ar gȳndi despre dȳșșii!

— Iacă, mȳi Radu! — ȳice ea de la o vreme — căruța ne așteptă în drum, să ne pornim, cȳci cȳnd m'oi întȳrȳce! tȳrgu-i departe ș-apoi nȳpȳta nu-i bine să umble omul.

Cȳruța eră cu osiile de fer, cu coș verde și cu caii grași

— Mamă! sui ș-așteptă, că noi stȳm jos, pȳnă ce-a veni tata.

Bucurel nu eră departe, veniȳ în urmă. Cu dȳșșul erau și alți omeni — dascȳlul încȳ nu lipsiȳ. — Ei ajung.

Bȳeții! ei n'au vreme. Ei sărută mȳna mai intȳu la Bucurel, apoi dascȳlului și la alții.

— Noi pornim, tată! — ȳic ei.

— Bine — respunde el — multȳ grabȳ nu-i prea bunȳ: voi ați fi trebuit să mai așteptați, preoții abiȳ apucȳrȳ să se desbrace, ei ar fi dorit să ve vȳdȳ.

Toți cei ce se strinșerȳ pe lȳngȳ dȳșșii, se simțiau fermecați, vȳȳnd femeia frumȳșă, veselȳ în față, ședȳnd gata de drum, alȳtura cu copilașii ei, ce erau ca niște icȳne zugrȳvite.

Bucurel, ca totdeauna, vorbiȳ și amȳ despre folosul școlȳi. Ar fi vorbit o đȳ intȳgȳ și par că n'ar fi

sfȳrșit. Ar fi voit ca și sȳtenii, ba chiar intrȳga lume să facȳ ca dȳșșul, să-și trimitȳ copiii la școlȳ.

De aceea privind el mai îndelungat la toți, îi incredinȳ cu glas rȳdicat, că bun lucru e invȳțatura și cȳ cu carte ai și parte.

— Sȳ invȳțați — ȳice el duios — ai auđit Radule, ai auđit Mirce și ceialalți, să invȳțați cȳt de mult, să ve deprindeți în cetire și 'n scrieri, în purtȳri bune și să ve dați silinȳă ca să înțelegȳți, cum trebuie să lucrați ca să ve laude alții, iarȳ voue ca să ve mȳrgȳ în viȳță bine — Dumneđeu să ve ajute și să ve dee noroc, sȳnȳtate deplinȳ și gȳnd bun în tot cȳasul...

— Așȳ le ȳic și eu — îi dȳ ea zimbȳnd cu îngrijire — gȳndesc cȳ ne-or face bucurie.

— Tatȳ! — ȳice Silvia cu ochi drȳgȳlași — să vii cȳndva la tȳrg, c'am să-ți spun ceva, am să te rog să-mi mai cumperi o carte, cȳ pe ceea ce o am, o gȳtesc ca mȳne de cetit...

— Bine — respunde el voios.

— Mȳnȳ — ȳice Radu hargatului.

Atunci Iȳn Popa, un moșnȳg bȳtrȳn, cu pȳr alb, cu trei rȳnduri de creș pe cap, vȳȳnd cele ce se petrec pe stȳncȳ și în apropierea ei, se întȳrȳce la crucea trezirei, rȳdicȳ amȳndoue mȳnile, își astupȳ fața, ingȳnunchȳzȳ înaintea ei, pune fruntea pleșuvȳ pe dȳșșă și plȳnge cu amar... gȳndȳșce la Bucurel și gȳndȳnd îi vine în minte școlȳ... Mi-a pȳrȳ reu cȳt oi trȳi — așȳ erau cuvintele lui — cȳ n'am umblat... să invȳț carte... cȳnd eram tiner... să-mi luminez mintea... cu invȳțȳturi... eram și eu vornic... đeu... eram...

Moșnȳgul atunci înalȳ capul, întȳrȳce ochii spre dȳșșii ș-apoi cam într'un chip și 'n altul se trezeșce din nou imbrȳțișȳnd crucea... sărutȳnd-o... și rostȳnd cuvinte de tȳinic înțeles... Bucurel... eram... ca dȳșșul... vornic... aș fi... școlȳ-i... cu noroc.

I. V. PAȘCAN.

F e m e i a.

— Schiȳă de V. Irving. —

(Fine.)

Crede-me amice, i-am respuns stringȳndu-i cȳld mȳna, crede-me cȳ și ea va putȳ. Ba pentru ea va fi un izvor de triumf, ea își va reculege tȳtȳ energia latentȳ și simpatiele fierbinți de cari dispune naturul ei, ea cu bucurie se va folosȳ de ocaziune să-ți probeze cȳ te iubeșce pentru dȳta ȳnsuși. În inima fiește cȳrei femei adevȳrate stȳ ascunsȳ o scȳnteie de foc ceresc, care dȳrme pe timpul liniștit al prosperȳrii, dar care îndatȳ se aprinde, luminează și flacȳrȳ în orele nȳstre întunecate. Nime nu știe ce conține sinul femeilor, nime nu știe ce ângeri pot deveni ele pȳnȳ nu plȳcȳ bȳrbatul cu ea peste probele critice ale vieții.

Erȳ ceva în serioșitatea manierelor mele și în stilul figurat al cuvintelor care a putut să-l seducȳ și să trezȳscȳ imaginarea lui George. Eu îmi cunoșceam omul cu care aveam de a face și urmȳnd impresiunea ce am fȳcut-o, am terminat insistȳnd să mȳrgȳ îndalȳ acasȳ și să-și descarce femeii sale tȳtȳ inima.

Trebuie să mărturisesc, cȳ cu tȳte aceste eram cam îngrijit de rezultat. Cine pȳte contȳ pe forȳa unei persoane a cȳrei viȳță intȳgȳ a fost o multȳime de plȳceri? Spiritul ei vial s'a putȳ revoltȳ la vederea cȳrȳrii

ce dă in jos, intunecată, plină de umiliri, ținând minte de strălucirea in care s'a născut și trăit. Ruinarea unei vieți destinate totdeauna e impreunată cu observări amare și umilitoare. Scurtă vorbă, eu n'am cutezat să dau față cu Georgiu in ziua următoare, fără palpitări de inimă, și el a început mai întâiu a vorbi.

— Și cum a primit ea șcirea?

— Ca un ânger! Mi s'a părut par că i-aș fi luat o pîtră de pe inimă; îndată m'a întrebat că asta-i tot ce m'a făcut pe mine in timpul din urmă atât de gânditor?

— Dar s'ermana — adause el — nu va pute realisă schimbarea ce trebuie să-o facem. Ea încă n'are idee de sărăcie decât numai într'o formă abstractă, cum a cetit despre ea in poesii și novele, unde e tractată cu iubire. Ea până acum n'a simțit nici o lipsă, nu va pute renunța la îndătinatele conveniri elegante. Când va trebui să cunoscă prin experiență lipsele, hainele simple și petecite, umilirile multe, atunci va fi proba cea sarbădă.

— Ei bine, am respuns eu, acum după ce-ai trecut partea cea mai grea, după ce i-ai comunicat, e mai bine să lași lumea cu visitele. Prin compămirile convenționale, cu ocasiunea vizitelor, ați suferi sărăcia in toate dăilele indoit. Nici o sărăcie nu e atât de amară ca cea pretinsă, căci ea numai necăjește omul ruinat, stărnind luptă într'o minte fălosă și o pungă golă. Prin dispărerea voastră undeva într'o căsuță toate se sfărșesc. Ai curaj să apari sărac și vei desarmă sărăcia de cele mai agere impunsături.

Ceea ce privește observațiunea acăsta, am aflat pe George perfect preparat. El n'a avut nici odată fală golă și încât pentru femeia lui, incetul cu incetul se conformă norocului schimbat.

Câteva dăile după acestea, într'o seră me trezesc cu George că vine la mine și-mi spune că s'a mutat cu locuința câteva miluri afară din oraș într'o căsuță. Locuința cea nouă a cerut puține mobile și acestea de cea mai mare simplitate. Tot mobilierul cel splendid din rezința sa ultimă a fost vândut, afară de harfa femeii sale. Acăsta, mi-a đis, e prea strîns legată cu idea despre sine; ea privește mai de aprôpe istoria iubirei lor, pentru că cele mai dulci momente de curtenire erau acelea când el sta rădămat de harfă și ascultă cu drag la tonurile ei dulci și pîtrundătoare. N'am putut să nu surid la dovăda acăsta de galanterie romantică a bărbatului amoresat până din colo.

El eră gata să plece acum acasă, unde femeia lui totă dăia a supraveghiat aranjarea. Simpatia mea m'a indemnat să vėd trailul familiei, de aceea m'am oferit să-l petrec acasă.

El eră ostent de afacerile dăilei și când am plecat a început a flueră o melodie melancolică.

Esclamând „S'ermana Maria!“ de la o vreme a rupt tăcerea suspinând adânc.

— Ce-i, — l'am întrebat — séu întemplat ceva?

— um nu? — mi-a respuns. — Să fie redusă la situaț acăsta săracă, să fie închisă într'o colibă miserabilă, fie obligată să se necăjească cu grigile sărăciei!

— La fost-a intristată la schimbare?

— Intristată!? ea eră tot dulcătă și veselie.

Intr'adevăr mi s'a părut mai bine dispusă de cum am vėdut-o mai pe urmă. Eră afabilă și fôrte prevenitoare.

— Minunată femeie; am strigat eu. Dta te nu-

mești sărac, amice; dta nici odată n'ai fi cunoscut te-saurele escelente ce ai in nevastă-ți.

— Sânt de părerea, că decă ca se va deprinde aci, noi iarăș vom fi fericiți; dar acăsta e prima ei dă de experiență reală. Ea e introdusă in o locuință modestă; totă dăia și-a întrebuințat pentru aranjarea mobilelor simple; pentru prima ôră a cunoscut ostenelele, pentru prima ôră și-a vėdut locuința lipsită de eleganță și acum va fi ședend acasă ostentă, tristă, intipuinđu-și prospectul sărăciei viitoare

Eră ôreș-care probabilitate in descrierea acăsta, încât eu nu i-aș fi putut contradice, de aceea ne-am urmat calea mai departe in tăcere.

După ce ne-am abătut de la drum pe o cărare îngustă, umbrită de a-bori, ne-a apărut o căsuță destul de modestă chiar și pentru un poet pastoral; totuș aceea avea o priveliște plăcută. Un capet eră cu totul acoperit cu viță de vie sėlbatică, ce-și intindea ramurile ca s'o imbrătoșeze; la intrare am observat mai multe ôle de flori cu mult gust grupate pe lângă porțiță și o pașișe verde in frunte. O porțiță îngustă se deschidea spre-o cărare insucită printre câteva tufe.

Tocmai când ne-am apropiat de intrare, am audit sunet de musică. George m'a strîns de braț de am stat și am ascultat. Eră vocea Mariei, care cãntă simplu și pîtrundetor o melodie plăcută a bărbatului ei. Am simțit mâna lui George tremurând într'a mea. El a făcut câțiva pași înainte ca să audă și mai bine, dar pașii lui au produs șgomot pe țirfă. Îndată a apărut o față luminosă la ferestă și a dispărut iară; cu pași ușor Maria a alergat in calea noastră.

Ea eră într'o haină albă și simplă ca la țeră, cu câteva flori in pēr, totă ținuta ei strălucind de bucurie; — nici odată n'am vėdut-o așa drăgălașă.

— Scumpul meu George — a strigat — sânt atât de veselă de sosirea ta. Am tot pândit după tine mergend in jos pe cărare și tot uitându-me dără te vėd venind. Am pus o mėsulă sub un arbore in grădină, am cules o grămadă de fragi delicioșe ce-ți plac, avem smântână escelentă și totul aici e atât de plăcut și de liniștit, — oh, đise ea luându-l pe după cap și căutându-i in față, noi iarăș vom fi fericiți.

Bietul George eră ca eșit din fire. El a imbrătoșat-o și a sărutat-o ferbinte, căci a vorbi nu putea, numai lacrimile i curgeau.

Și după aceea el adeseori m'a asigurat, că de și sôrtea lor s'a imbunătătit și iarăș a devenit avut, nici odată n'a mai simțit un moment atât de fericit ca și atunci.

T.

~~~~~

Proverbe.

O mie de soldați nu sânt in stare să jefuască și să desbrace un om gol. (Turcesc.)

*

Điua bună, de diminătă se cunoșce. (Romănesc.)

*

Mai multe mușce cad in miere decât in oțet.

(Romănesc.)

*

Acela care suflă in foc, se espune a fi ars de scantei.

(Spaniol.)

*

Nebunii turbură apa și întelepții pescuesc.

(Romănesc.)

SALON.

Respuns

la cele ce spun dușmanii femeilor.

V

Dar ne-am prea depărtat de la subiectul nostru, care ne-a pus în mișcare și care din vorbă 'n vorbă a procurat o conversație așa de lungă — asta se întem- plă de regulă când se întâlnesc prea rar prietenii și au multe a-și spune; tot spun și nu mai gătesc și decă nu ș-ar aduce aminte că s'au întâlnit pentru un anume scop, n'ar mai isprăvi. Să revenim la subiectul nostru de la început și la lucrurile care dau atâta de vorbă bărbaților — e numai haz în adevăr, dar par că e pē- cat să perdem timpul scriind numai pentru haz, când subiectul în sine e destul de serios și face cauza prin- cipală în viață, fără să vrei îți dă de gândit: acușăția e pe femei, cu ce poți combate decât să cauți a scormoli adevărul; totuș ne ținem în cea mai mare rezervă în ceea ce privește ideile noastre: pentru a face o lucrare deseversită ar trebui studiu aprofundat în acel ram și timp — e posibil că multe nu sunt destul de bine cugetate séu mai bine ȓis: aplicabile — sūntem gata a recunoșce or și când păreri mai bune decă în adevăr bune și nepărlinitore pentru noi vor fi.

De sigur că domni de astăȓi au causă și încă mare să pōrte dușmănie pe femei, să fie nemulțămii; s'a trecut timpul când dlui atotputernicul stăpān, putea să facă tot și porunca lui să fie lege, când femeia pri- vită ca un animal de casă nu putea să vedă decât cum vedea și voia el, și astfel să fie destul de fericii — iar pe ea ca supremă rēsplată, în vr'un moment rar de dispoziție bună să o pōtă bate pe spate și să-ȓ dică: lucrēză bētrānico înainte, așa cum lucrezi; sūnt mulțā- mit de tine — îți voi aduce una mai tinerică și te va ajuta; iar ea cu privirea idiotă și istovită, să i se in- chine prea fericită până la pāmēt. Astfel se petreceau lucrurile în acea epocă de aur, când dlor domni nu aveau nici un motiv să fie nemulțămii — a se plānge și a scrie în contra femeilor ca astăȓi. Sute și sute de tinereți și frumuseți erau nāscute spre robie și nu erau destule a-l mulțāmi; iar femeia ce ducea sarcinile și greul, drept rēsplată, îndată ce-și trecea flōrea, ajungea obiectul de dispreț al tuturor: a celor tinere, a lui și a copiiilor lor.

Dar să lāsăm astfel de lucruri, sūnt prea triste și bărbații noștri buni și îngăduitori de astăȓi nu merită a li se aduce prin strāmoșii lor astfel de aruncături — dōr fără voe unele și altele le-au remas din părinți, despre acēsta nu-s de vină ei, precum nu-s de vină nici femeile decă sufēr și decă lasă mai departe să-și impue jugul; — și ea biēta a moștenit prin sānge par- tea de a tăcē, a nu gândi, instinctivul sclavaj încāt nu pōte găsi dreptate înaintea lui, căci nu-și pōte esplică dreptul ei și natura; și apoi il iubeșce și pe cât timp n'o ații, e fericită în starea ei, — iar pe cât timp nu se simte reu — e bine și așa. Dec' ar fi femeia așa de iscoditorē ca bărbatul, dec' ar fi și spiritul ei așa de eli- berat, câte n'ar fi putut ea scrie! . . .

Dar mai este rațiunea să ne mirām că acest lucru nu l'a putut face, mai avea ea ore timpul și mintea de

a critică lucrurile, când tōtă viața ei se petrecea în ro- bia cea mai grea? Acolo, unde erau mai multe, erā încă bine, dar o casă întregă cu copii, îmbracăminte cu haină, trebuia ea cu munca ei să o ție, ba încă și durerile copiilor să pōrte: să nască, să-i creșcă — de multe ori te gāndești că au fost niște martire fe- meile acestea de demult; după cum mai sūnt și aȓi în popor; — lucrurile ce făceau, întreceau puterea unui om! și nu erā decāt bărbatul un denaturat, decā mai erā în stare să-i facă reu, s'o bată, s'o ocārēscă, amārin- du-i și mai strașnic ȓilele . . . după cum rolul acesta cam și l'a păstrat până aȓi în popor. Tot ce putea să facă, erā să mērgă la o vecină, or la mamă, să plāngă și să-i spue; de cātră care de regulă erā astfel sfătuită: Așā-s bărbații, draga mea, ce-ai să faci, trebuie să rābȓi și să taci. Decāt s'ar nașce fete, mai bine s'ar nașce pietre, să nu mai fie de chin pe lume. Dar und' te-i duce, l'ai lāsă? ȓi slugi prin streini? ȓi-i lāsă casa și copiii? „Rabdă și taci“, căci de vei ȓice ceva, va fi și mai reu, — mușcă-ȓi limba 'n gură; ia pietre 'n gură și frāmētă; ține apă 'n gură; mēsa decā o bați, sună, dar tu să taci ca pāmētul, să nu respunȓi — căci veȓi că altfel e peirea, mōrtea ta.

„Rabdă și taci“ ș-a ȓis fiecare femeie, și de aice pōte cāntecul; și cāte cāntece nu te rup la inimă, în care își spun, dar nu prea tare, femeile — ca să se apuce careva și să scrie în contra lor! S'au fost deprins cu tōte ca țiganul cu scānteia, încāt ajunse a crede că așa trebuie tōte să fie, că bărbatul e nāscut de la Dȓeu stāpān și ea rōbă supusă lui. — Tōte cele ce se in- tēmplau, erau lucruri de tōte ȓilele fără să-i mai dee vr'o însemnătate; numai acele femei ce cāpētau prin nāscere prin moștenire de la tată, mai multă energie, mai mult amor propriu, mai mult simț de libertate, veniau a se opune — cāpētau inse și ele de ajuns, până căceau zdrobite; bărbatul nu negliȓia la cel mai mic moment să-i readucă în minte rolul ei. — Dar macar erā o luptă, dar macar acēsta și puterea lor i-a înfrāt și pe dēnșii, dar macar prin sāngele martiriului lor, ve avem pe dvōstre astăȓi și mai moi și mai domesti- ciți! Bărbatul îndată ce vedea ceva neobiciuit, ceva rezistenții, se indignă, îndată făcea craval printre ve- cini; erā un scandal în tōtă lumea bărbătēscă, se pu- neau a-ș notă și scrie; istoria ajungea în lung și 'n lat de ne-au remas povești până și astăȓi, — femeia, vai de ȓilele ei, erā luată de toți la ochi; cum putea să îndrāsnēscă lucruri din propria ei voință, din propria ei simțire, ce: erā și ea om? Nu, ȓiceau sfinții, că fe- meia n'are nici suflet! . . . și femeile nu țineau cu dēnsa. țineau ca și cănele credincios pe căre-l bați, și iar când il chemi, vine — cu bărbații lor, căci de s'ar fi făcut solidar, ar fi eșit mai bine.

În istorie, séu mai bine ȓis în mitologie, avem reminiscențe de femei ce-și ajunseser la o destul de înaltă stare a simțirei și a minții, de emancipare; amazone ce aveau statele lor — în expediția argonauților ni se po- vesteșce de niște femei dintr'o insulă ce ș-au . . . omorit bărbații — ceea ce provocă ris — dar o așce . . . revoluție e lucru destul de însemnat; decā au venit până la asemenea stare, au trebuit să-și fi avut capēt suferințele lor. O Medee e privită ca drac decā n'are mintea clară și simțirile puternice; decā dāndu-i lui tot sufletul și făcēndu-l așa de fericit, scoțēndu-l de la mōrte, înlesnindu-i norocul, pārasindu-și ea țera și pā- rinții și venind lāngă dēnsul el o lasă pentru a se in- sură cu alta, iar ea îndrāsnēșce a-i omori cu otrava pe noua sa mirēsă; — se pōte inchipui durerea-i decā în

amorul ei de mamă, până și copiii și i-a omorât și cine bagă în seamă parocsismul durerei ei, eroismul acesteia femeii?

La noi românii în popor, este o poveste cu ciocărlanul: că femeile s'au sfătuit să se lase de bărbați și să meargă peste Dunăre, dar un om s'a speriat când le-a vădit fugind pe toate și făcându-se ciocărlan, a mers înaintea lor și a început a cânta: „Țurlui, țurlui, peste Dunăre bărbat nu-i“, iar ele speriate, s'au întors înapoi. Destul de próste! Și tot bărbatul cu mintea lui, necedând nimic, a reușit — o grevă din care au eșit fără nici un profit; au pierdut ocazia din care puteau câpăta atâtea concesiuni, rămânând în aceeași stare ca și dintei; numai ei șireții au fost în profit, avându-le mai departe cum au vrut; de aceea nu vor nici până astăzi să-i recunoască femeii dreptul și să-i dea învățătură, ca să fie cuminte și ea, ci numai rid de isbânda ușoră și tronéză mai departe fericiți, în stăpânile lor.

Dar nu scapă fără plată, nu se témă, le știu femeile slăbiciunile... Ce prin un lucru nu poți reuși, vei reuși prin altul: șiretlicul și lingușirea. — Bărbatul, de drept, de datorie, când femeia îi cere ceva, nu vré să cedeze la nimic, dar prin modul ăsta, până a nu fi deschis ea gura, capătă tot ce a gândit și astfel tot face cu el ce vré — el o iubește astfel, chiar decât-l înșel și nu e nimic drept din toate câte i le spune, din iubirea ce-i arată — dar n'au dreptul domnii să strige că femeile-s șirete și înșelă pe bărbați... ei singuri sânt cauza că le conștie astfel: culégă ce au semănat... Me port cum ție îți convine ca să nu pier, decât adevărul e contra principiilor tale de bărbat față cu femeia ta și nu vrei să-l știi...

De aceea ni-e ciudă când vedem din partea bărbaților atâtea plângeri și inovări: un bărbat se însoră de regulă cu atâția ani mai mare, decât femeia — iar ea, o copilă inocentă și cu creștere cuviincioasă, e ca o ceră môle în mâinile lui și pôte face tot ce vré cu ea. Cine li e vinovat decât în ei sânt aplecări, principii, nepăsare care-i conduc în contra fericii lor, — neînșosindu-se a se ocupa și de dânsa, neținând seamă de dorințele ei, nevrând întru nimic a recunoșce că are și ea vr'un drept, merită vr'o atențiune... altfel, să facă vr'un bărbat de ai noștri, ar crede că-i cade coróna de pe cap!

La germani, unde femeia avea atâtea drepturi, unde bărbatul îi îngăduia și respectă activitatea ei, veđi armonia și credința cea mai mare, între căsătorii. Chiar iubirea lor reciprocă e o iubire altruistă adevărată, ce izvorește din inimă și nu din egoism și de aceea veđi la ei calea cea adevărată a vieții, literatura cea sănătoasă și încălditoare, unde focul iubirii celei mai bine înțelese vine a-ți arată din temelie adevărul, te mărginește la un loc și te face cel mai fericit. Aceștia se pôte dice că adevărat iubesc, că iubesc cu inima, sentimentul încălditor izvorit dintr'ânsa te cuprinde pentru totă viața în mreaja sa — izvorul vecinicii iubirii.

La noi românii, unde bărbatul a stat în condiție diferită de femeie, unde ea n'a putut a se împărtăși de gingășia unei iubiri, unde bărbatul eră stăpân, iubirea adevărată nu se practică în căsătorie, ba am puté dice, în parte, chiar și în ziua de astăzi; de și iubirea e cu mult mai aprinsă, decât la popóarele occidentale, — iubirea acésta la noi se sue mai mult la cap, nu se localizează la inimă, astfel că și până astăzi mulți n'am putut a o înțelege și mânui.

Astfel fiind iubirea, e un egoism, séu o slăbiciune,

o cădere în puterea celui alt; predominată de fantasii ce te conduc la nenatural și ceea ce nu-i; — de și izvorul sfânt îl ai în inimă, dar acesta nu e de ajuns decât nu poți să-l înțelegi, nu-l poți manifesta cum se cuvine și nu ai puterea de a-l întrebuința — fără acestea toate, rămâne o iubire novice, care or u de te pôte conduce din nebunii în nebunii, din utopii în utopii, numai la culmea adevărată a fericii nu și pe căi naturale, nu; aceea ce face că ai în totdeauna sete de dânsa și nici odată nu te afli mulțumit.

Rar care ființe în adevăr naturale și normale pot iubi așa cum trebuie și sânt deseversit și adevărat fericiți: de aceea la români de atâta timp, în amor conștie cauza nefericii lor. Ca și în toate și în iubire, trebuie să ai base sănătoase, să o fi trăit în termin natural, pentru ca să o poți simți și împărtăși. Iubirea în om ca simț, ca instinct, e cea mai perfectă; și-și dicteză mai bine decât or care cum să te porți și ce ai să faci; dar când vine ea de se amestecă cu perversitățile minții, lăsate de timp și de creștere, de obiceiuri, de idei nerumegate și neînțelese ca în ădilele noastre, când faci pasuri în hopuri, atunci realitatea ne pune sub ochi efectul cel mai nenorocit. Trebuie să fie pentru toate timpul și stările priincioase; la noi inse una după alta se ciocnesc: despotismul, religiunea, sensualismul, idealismul, naturalismul, cap în cap. Încă nu te-ai dumerit de una și n'alta ai intrat.

Singură frumoasă și iubirea adevărată se găsește la noi în popor. — E în adevăr, un izvor dulce și sănătos, cântecile, producțiile inimei lui, de care te bucuri, găsindu-le pe aceeași linie înaltă de simțire și frumos precum le-ai găsi în simțirile popórelor și ómenilor celor mai mari. Și în burghesia noastră trecută găsim ici și colo aventuri adevărate de iubiri care a putut să scape pe furis, neatinsă de toți acei atâți mari stăpâni ce poronciau inimei. De sigur că ar trebui studii ca să se pótă da în complect și cu esactitate toate.

ELENA VORONCA.

Ilustrațiunile din nr. acesta.

O cântăreță italiană. În Italia, pământul dragostei și al cântecelor, toate localurile au cântăreții lor, cari delectează publicul adunat acolo. O astfel de cântăreță e și ceea ce reprezintă prin ilustrațiunea de pe pagina primă a foii noastre, copiată după tabloul renumitului pictor Leon Barrat din München, care cu lucrarea sa a atras admirațiunea tuturor la espozitia din Antwerp.

Idilă. Ilustrațiunea din lăuntru foii noastre, făcută după tabloul lui A. Tschatsch, ne prezintă o idilă din lumea vechiă. Pe atunci la israeliți eră obiceiul ca și fetele mai bogate să aducă singure apă de la fântână. Ele făceau asta cu plăcere, căci aveau ocaziune să lege cunoștințe cu tinerii. De multe ori apa vinia târziu acasă, dar cunoștința se făcea repede.

Ómenii mari sânt copii mici. În loc de jucării mici, jucării mari.

*

În vechime se dicea unuia nebun, și ădi i se va dice nervos. Producțiune de a progresului.

LITERATURĂ și ARTE.

Știri literare. *Dl Vasile Kogălniceanu*, fiul dlui Mihail Kogălniceanu, a scos la lumină în București: „Limba și Literatura Românească séu Valachică“ de Mihail Kogălniceanu, traducere din nemțește, cu portretul autorului. — *O psaltiră vechiă* se află în biserică română gr. or. din comuna Iaz de lângă Caransebeș; e tipărită la 1652 cu slove cirilice și dedicată lui Rákoczi, marele principe al Transilvaniei. — *Dl P. V. Năsturel* a scos de sub tipar la București o carte intitulată: „Eraldica în fața P. SS. episcopului Ghe-nadie al Râmnicului-Noul Severin. — *Dl P. P. Negulescu* a publicat la București: „Polemice, impersonalitatea și morala în artă“ (Socialismul și arta.)

O poezie inedită de Eminescu. „Convorbirile Literare“ din 1 iunie publică o poezie inedită de regretatul nostru Eminescu. Nu ni se spune că unde s'a găsit această reliquie literară; nu putem dar nici noi să dăm informațiuni în privința acesteia. Ne-am crezut inse-datori a o reproduce în nr. de acum al foii noastre, căci presintarea unei piese inedite a lui Eminescu, mai cu seamă când aceea e atât de frumoasă ca asta. este un adevărat eveniment literar, de care trebuie să ne bucurăm toți din toate părțile.

Biblioteca de Poporalizare, publicată de firma Ralian și Ignat Samitca în Craiova, în nr. 5 ne dă „Șese Nuvele“ de scriitorul danez I. P. Jacobsen, precedate de portretul autorului și de o notiță biografică-critică, traduse de I. Hussar. Jacobsen, serie Georg Brandes, e cel mai mare colorist al prozei actuale daneze. Cum zugrăvește el, n'a mai zugrăvit nimeni cu cuvinte în literatura nordică. Limba sa e saturată de culori. Stilul seu e armonie de culori. Și el e cel mai sentimental, cel mai poetic original al prozei noastre. Tot ce vede el, devine tablou deosebit! tot ce serie el capătă o pecete deosebită! E original în formă până la manierism, e plin de simțire în ton până la o stare bolnăvicioasă. Totul la densus e condensat, ingramădit, fără umplutură, fără pauză. Doue lumi în zece pagini. Fie-care picătură, pe care o prinzi din izvorul vorbeii lui, e grea, tare ca picătura de elixir séu de otravă, mirositoare ca o picătură de esență parfumată. În chipul lui de a spune e ceva ameit, îmbătător. E cea mai puternică beătură de acorduri, care s'a fabricat vr'odată în prosa nordică. Acest stil de prosă, unic în naturalul seu, în căldura sa, va feri de uitare puținele pagini scrise de Jacobsen — abia o mie. Și peste sute de ani se va păstră brocatul acestui stil. Se va simți, că el a fost în mod fatal țesut astfel, cu stăruința geniului, în virtutea neșovăitōrei siguranțe a instinctului, care se găsește atât de des la talentele mari, liniștite, alese“. Volumul cuprinde 128 pagini și costă 30 bani.

„Rândunica“ incetēsă. *Dl Silvestru Moldovan*, redactorul foii beletristice „Rândunica“ din Sibiu, înființată în primăvera anului trecut, anunță în nr. din urmă al foii sale, că strămutându-se cu locuința la Alba-Iulia, nu mai poate scote fōia, deci o sistēsă pe un timp ore-care, invitând pe cinstiții restanțieri să achiteze costul abonamentului, pe cât timp au primit fōia. Regretăm incetarea ori sistarea „pe un timp ore-care“ a suriōrei noastre, a opta fōie beletristică, născută și mōrtă dincōce de Carpați, de când apare fōia noastră. Astfel „Familia“ iarăș a remas singură, spre a urmă și în anul al trei-deci-și-unule chieamarea d'a respândi gustul de citire în familiile românești.

TEATRU și MUSICĂ.

Știri teatrale și musicale. *Dl Mauriciu Kohen*, profesor de musică la Asilul Elena Dōmna din București, a terminat o operetă în trei acte intitulată „Tudorel“. — *Dl Const. Notara*, eminentul artist al Teatrului Național din București, a plecat la Paris spre a vizită teatrele mari de acolo. — *Dl C. Penel*, artist dramatic în Iași, va merge în véra această cu o bursă votată de consiliul comunal de acolo, să viziteze teatrele mari din străinătate.

Teatrul Național din București. Repetițiile începute după închiderea stagiunii s'au intrerupt până 'n august. Stagiunea viitoare se va începe cu tragedia „Hamlet“, în care dl Notara va jucă rolul lui Hamlet. La 1/13 novembre vor începe reprezentațiile de operă și operă comică. Intre altele se va jucă și „Diamantele Corōnei“.

Ovațiuni pentru dl Dima. Aflăm din „Telegraful Român“, că membrii reuniunii române de musică din Sibiu au făcut în săptămâna trecută, la începutul repetițiunilor, ovațiuni binemeritate dlui George Dima, conducătorul reuniunii, din incidentul decorațiunii sale cu medalia Bene Merenti cl. I. Oratorul membrilor a fost dl profesor dr. N. Saftu, care exprimă bucuria generală prin cuvinte bine simțite. *Dl Dima* a respuns, că meritul nu este numai al dsale, ci și al întregii reuniuni.

Reuniunea română de musică din Sibiu a anunțat pe joi, la 15/27 iunie, un concert, cu concursul capelei militare și cu următorul program: 1, Schubert F. „Păstorul pe stâncă“ cântec pentru o voce de sopran cu acompaniare de piano și clarinetă, orchestrat de C. Reinecke. 2, Lubiez Zd. „Vérful cu dor“, baladă românească în 3 părți, pentru soli, cor și orchestră. Tecstul de Carmen Sylva.

Concertul din Lugos, anunțat pe 16 iunie, nu s'a putut ține atunci, ci la 23. A reușit bine și public a aplaudat cu multă plăcere corul condus de dl I. Vidu. Au intrat peste 150 fl.

Concert în Maier. Reuniunea română de cântări din Maierle Timișorii, a dat în duminica trecută concert în localul dlui C. Mihailovici. După concert a urmat joc.

BISERICĂ și ȘCOLĂ.

Știri școlare. *Dl G. Ionescu-Gion* a fost numit definitiv profesor de limba franceză, cursul superior, la liceul Matei Basarab din București. — *Tinerul Desideriu Borbola*, student în gimnasiul ev. ref. din Sătmar, a escelat în primul loc la esamenul de gimnastică, ridicând cu o mână de cinci ori după olaltă o bucată de fer de 72 chilograme.

Reuniunea femeilor române din Brașov. Esamenul cu elevele din internatul reuniunii femeilor române din Brașov s'a ținut marți, sub conducerea protopresbiterului V. Voina, fiind de față presidenta reuniunii dna Agnes Dușoiu cu tot comitetul și public mare. Succesul a mulțumit pe toți și învățătōrea dșōra Maria Bogdan a fost felicitată cu căldură.

Esamenle de maturitate în Blaș s'au amânat până după incheierea cercetării în potriiva maturisanților, cari s'au fotografiat împreună și au făcut tabloului inscripțiunea că vor trece prin foc și prin venin

pentru idealul național. La acesta cercetare, după cum se scrie „Gazetei“, va fi de față, pe lângă procurorul din Alba-Iulia și corpul profesoral din Blaș.

De la academia de drept din Oradea-mare.

Primul examen fundamental s'a ținut zilele trecute. Dintre români l'au făcut cu bun succes tinerii Teodor Burdan, Iuliu Coste, Aurel Crișan, Constantin Manea, Aurel Pințea și George Vodă.

In institutul de fete Vautier din Brașov esamenele s'au încheiat marți prin o producțiune literară-musicală. Institutul, precum aflăm din „Gazeta Transilvaniei“, a făcut mare progres; limba română s'a propus de un profesor de la gimnasiul românesc. Dșora Maria Marculescu a declamat poesia „Hodja Murad Pașă“ de V. Alecsandri.

Preparandia din Blaș. Esamenul de cvalificațiune s'a terminat la 15 iunie. Au fost admiși pentru examen 43 de învățători; din aceștia 19 au făcut esamenul cu succes, iar 24 au căzut, mai cu seamă din limba maghiară. Diarele maghiare laudă patriotismul inspectorului școlar Havaș, care a trântit pe învățători din limba maghiară. Din cei căzuți 20 pot repeți esamenul peste trei luni, iar 4 peste un an.

O reuniune a învățătorilor români gr. c. din Biharia. Dl Petru P. Herțe, învățător în Beinș, constatând necesitatea unei reuniuni a învățătorilor români gr. c. din Biharia, face un apel către aceștia ca pe timpul concursului pentru primirea alumnilor seminariiali, care se va ține la 3—7 iulie în Oradea-mare, să se intrunescă aici spre a discuta modalitățile înființării acelei reuniuni. Dorim din totă inima ca propunerea dlui Herțe să fie imbrătoșată cu căldură, căci a sosit vremea ca și învățătorii gr. c. români din Biharia să se intrunescă în o reuniune.

Noul liceu în Ploești. Dumineca trecută s'a serbat la Ploești punerea pietrei fundamentale a noului liceu, care se va rădica pe bulevardul gării. La acesta serbare a presidat ministrul de culte, dl Tache Ionescu, însoțit de dl D. A. Laurian, secretarul general al instrucțiunii publice, dimpreună cu alți bărbați ai școlei. Solemnitatea s'a început prin un serviciu divin, apoi dl ministru Tache Ionescu a rostit o cuvântare. În sfârșit a urmat un banchet.

Diecesa Aradului. Esamenul de cvalificațiune învățătorască în diecesa gr. or. română din Arad se vor ține la 1 iulie n. în institutul pedagogic-teologic din Arad.

La gimnasiul din Brad și în clasele normale adneccate esamenul se vor începe la 26 iunie v. (8 iulie n.) La 10 iulie n. va fi serviciu divin cu docologie, încheierea anului școlar, împărțirea premiilor și a testimoniilor.

La școla medie comercială din Timișoara 26 de ênși au făcut esamenul de maturitate; între dênșii, precum ne spune „Controla“, este și un român, Alexandru Buibaș, fiul dlui D. Buibaș, notar în Izvin.

La școla comercială din Lipova au făcut esamenul de maturitate, după informațiunea aceluiaș diar doi tineri români: Iuliu Stoșici din Chișoda și Ioan Crișan din Nădlac.

Emulațiune gimnastică în Timișoara. Sâmbătă în 15 iunie n. tinerimea studiosă de la gimnasiul rom. cat. din Timișoara a ținut serbătorea sa în emulațiuni gimnastice. De față au fost multe mii de privitori. Dintre puținii studenți români, scrie „Controla“ totuș au fost premiați și distinși tinerii: Iuliu Luchici, Victor Fizeșanu, Anton Bogdan, Liviu Mihailovici, Ioan Vuia,

Corneliu Milu, Danil Tăran, I. Crașovan și Corneliu Spătariu. Iară pe neostenitul profesor de gimnastică juriul cetățenilor l'a distins deosebit predându-i o cunună de lauri de argint. Emulațiunea a reușit prea bine.

Reuniunea învățătorilor români sêlăgeni se va intruni anul acesta la adunare generală în Cătelul-român la 11 iulie n. Cu ocaziunea acesta se va arangia și o petrecere cu joc de cătră corpul didactic și tinerii români din Sêlagiu. Adunarea e convocată de învățătorii Vasile Oltean și Alesiu Fedorca.

C E E N O U ?

Hymen. Dl dr. Ioan Popescu, avocat în Reghinul-săsesc, la 1 iulie se va cunună cu dșora Sidonia Crișan, fiica dlui Eugen Crișan, mare proprietar în Bercheșul-de-Câmpie. Cununia se va serba în biserica gr. c. din Reghin. — **Dl Teodor Daul**, învățător în Șomoșches, comitatul Arad, cunoscut și prin culegerile sale de poesii populare române, s'a logodit cu dșora Tudurița Suci, fiica dlui George Suci, proprietar în Șepreus.

Știri personale. **Regele și regina României** au vizitat în sêptemâna trecută grădina botanică de la Cotroceni; apoi a doua și au plecat la Sinaia, unde s'au luat reședința de vără în castelul Peleş. — **Dl George Pop de Băsești**, înmormântându-și soția, la 19 iunie n. s'a întors la Vaș, spre a-și face restul osêndeii în închisorea de stat de acolo. — **Dl Alesandru Tripon**, notar la tribunalul din Kikinda, s'a numit subjude la tribunalul din Caransebeș. — **Dl Baron Ion Stârcea**, atașat la legațiunea austro-ungară din Atena, a fost decorat de regele George al Greciei cu ordinul Mântuitorului în gradul de cavaler. — **Dl dr. Ioan Demian**, din Letamare, a făcut la 20 iunie în Budapeșta censură de avocat; noul avocat va deschide cancelărie în Deta, comitatul Timișorii.

Asociațiunea transilvană. **Despărțemântul Cohalm** va ține adunare generală la Cohalm în 24 iulie sub presiunea dlui N. Mircea, secretar dl Pompiliu Predovici. — **Despărțemântul Cluș** n'a putut să țină adunarea sa generală convocată pe 19 l. c., din cauza că nici președintele, nici cassarul nu s'au prezentat, ba și dintre membri s'au adunat numai puțini. — **Despărțemântul Seliște** a ținut de curênd o adunare foarte bine reușită sub presiunea noului director al despărțemântului, dl dr. Liviu de Lemeni; cu asta ocaziune s'a încasat aproape la 400 fl.

Comitetul Ligei. Noul comitet central esecutival Ligei pentru unitatea culturală a tuturor românilor s'a intrunit și s'a constituit precum urmêză: Președinte: V. A. Urechia; vice-președinte: I. Grădișteanu; cassar: S. Periețeanu-Buzêu; secretari: I. Bianu, G. Bursan.

O nouă ligă culturală în București. Aflăm din diarele bucureșcene, că mai mulți tineri au hotărît să înființeze o nouă Ligă culturală, care va avê menirea să ridice cestiunea națională mai presus de patimile politiceii dîlnice. În acest scop s'a început o mișcare în fruntea căreia stau dnii N. Filipescu, V. Arion, Em. Lahovary, Ionel Grădișteanu, M. Săulescu, C. Disescu, N. Cosăcescu, inspectorii I. Nenișescu, Vlădescu și Găvănescu, câțiva profesori universitari și alții.

Manevrele mari din Transilvania. În tòmna acesta, după cum am mai scris, se vor ține mari manevre militare în Transilvania. Punctul de operațiune va fi între Cluș și Oradea-mare, la Huedin, unde se va

esecută ciocnirea corpurilor de armată de la Sibiu și Timișoara. Maj. Sa monarcul va sosi la Huedin in 22 septembrie dimineața și va sta acolo până în 26 seara. Va avea cvartirul in casele deputatului dietal Barsay Domokos.

„*Albina*” din Sibiu înștiințează pe acționarii săi, că din emisiunea a doua au mai rămas 200 de acțiuni nesubscrise. Aceste sunt rezervate tot pentru acționarii de până acum ai institutului, cu prețul de 200 fi. Direcțiunea deschide dar subscriere la aceste două sute de acțiuni. Terminul din urmă al însinuării e 31 iulie st. n. Prețului de 200 fl. al acțiunilor se va răspunde in 5 rate, până la 1 iulie 1896. Se pot plăti in se și mai multe rate său prețul întreg de-odată. Acțiunile nouă se vor estrada cu datul de 1 iulie 1896 și vor participa la dividenda aceluia an. Numarul acțiunilor ce le poate subscrie fiecare acționar, este nelimitat. Dacă se vor subscrie mai multe acțiuni decât 200, reducerea se va face astfel ca in primul rând fiecare optant să primească câte 1 acțiune, apoi se vor trage sorti.

De ale politice. Cabinetul austriac Windischgrätz s-a dat dimisiunea, căci înființând un gimnasiu sloven in Cilli, deputații germani l-au părăsit și astfel n'a mai avut majoritate; s'a compus un ministeriu nou, sub presiunea contelui Enrich Kielmansegg. — *Delegațiunile* s-au incheiat ședințele la 26 l. c., după ce au votat toate propunerile guvernului comun.

Necrologe. *Alexandru Rozvan*, comisar sanitar in Oradea-mare, părintele dlui Paul Rozvan, inginer in Arad, a repausat la 26 l. c. in etate de 84 ani. — *George Trifu*, căpitan la miliție, a încetat din viață in Budapesta la 20 iunie. — *Domnița Tatar n. Grawr*, soția dlui Vasile Tatar preot gr. c. in Kebele-Szt-Ivány, a murit la 18 l. c. in etate de 22 ani.

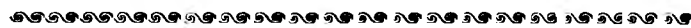
OGLINDA LUMEI.

Cronică mică. In congresul de pace din Bruzelă, care se va ține la 12 august, se va discuta și cestiunea română, căci comisiunea preparatoare a congresului imparlamentar, in ședința sa ținută la Berna, a luat concludul ca și cestiunea aceasta să se pună la ordinea zilei. — *Ministeriul din Anglia* al lui Harcourt s-a dat dimisiunea, din cauza că corpul legiuitor a dat un vot de blam ministrului de resbel, cu care tot cabinetul s'a declarat solidar; noul cabinet s'a format sub presiunea lordului Salisbury. — *Aniversarea morții lui Carnot* s'a serbat la Paris prin un requiem la care a luat parte presidentul republicei și ministrii. — *In Macedonia* s'au ivit tulburări in potriua autorităților turcești; s'au făcut și câteva incaerări cu trupele. — *Generalul Lahovary*, șeful statului major român, însoțit de 22 oficeri români, a fost in săptămâna trecută la Plevna, unde autoritățile civile și militare le-au făcut o primire cât se poate de afabilă. — *Diarul „Estafette” din Paris* publică un articol lung despre tratarea osândiților din Vaș și Seghedin; articolul e semnat de dl Cantilli. — *Căsătoria duceleui d'Aosta*, pe care am semnalat-o, cu principesa d'Orleans s'a făcut in 25 iunie la Kingstown, cu mare pompă in preșința membrilor familiei regale a Engliterei și a prinților și principeselor celei mai mari părți a familiilor suverane ale Europei.

Serbările din Kiel. Inaugurarea canalului ce unește Marea Baltică cu Marea-de-Nord, s'a făcut după

programul publicat in nr. penultim al foii noastre. Impăratul Vilhelm II a ținut: „Noi unim două mări. Mările nu despart, ci unesc. Portul Kiel trebuie să fie in acelaș timp și un simbol de pace și de cooperare a tuturor popoarelor la misiunea civilizatoare a Europei”. S'a observat cu privilegiul acesta, că francesii și rușii au fraternizat demonstrativ. Politeța rece, dar absolut corectă a reprezentanților republicei franceze, au făcut o impresiune neplăcută. Echipagiul francez n'a debarchat pe uscat, n'a luat parte la serbarea organizată de marinarii germani și oficerii n'au participat la banchetul din Hamburg. La balul Marinei de la Kiel, împăratul Vilhelm n'a adresat nici o vorbă amiralului francez Ménard și amiralului rus Skrydlow. Canalul se va predă circulațiunii in 1 iulie, inșe numai pentru vasele care nu se cufundă mai jos de un metru și jumătate.

Vasele române la Kiel. „Timpul” primește informațiunea din Kiel, că cu ocaziunea revistei escadrelor străine bastimentele române au făcut cea mai bună impresiune. Impăratul Vilhelm a însărcinat pe dl colonel Urseanu, șeful marinei române, să transmită regelui Carol mulțumiri pentru trimiterea vaselor române la Kiel. Impăratul Vilhelm a decorat pe dl colonel Urseanu cu ordinul Vulturul roșu cl. II și pe dl major Coanda cu acelaș ordin cl. III. Prințul Henric împreună cu prințul ereditar de Hohenzollern, au vizitat vasele române și au rămas foarte mulțumiți de starea in care le-au găsit și de ținuta echipagiului.

Călinarul săptămânei.

Duminica a 4-a după Rusalii, Ev. dela Mateiu, c. 8, gl. 3, a inv. 4.			
Ziua sept.	Călinarul vechiu	Călin. nou	Sorele.
Duminică 18	Mart. Leontin	30 Teodistu	3 28 8 9
Luni 19	Ap. Iuda frat. Dlui	1 Iulie Teob.	3 28 8 9
Marți 20	Prof. Metodi	2 Cerc. Mariei	3 29 8 8
Mercuri 21	Mart. Iulian	3 Corneliu	3 39 8 8
Joi 22	Mart. Eusebiu	4 Uldarie	3 30 8 7
Vineri 23	Mart. Agripina	5 Sarlota	3 31 8 7
Sâmbătă 24	(†) Nasc. S. Ioan bot.	6 Ieseia	3 32 8 6

Semestrul prim se incheie

cu numerul viitor. Rugăm pe toți cei ce primesc foia noastră, să binevoiescă a ne răspunde abonamentul.

In mijlocul indiferentismului general față de literatură, cu mari greutăți susținem „Familia”. Greutățile inșe nu ni se fac prin lipsa de abonați, ci prin obiceiul devenit aproape general d'a nu plăti regulat costul foii.

Dacă numai ómenii săraci ar fi de așa, n'am avea nimic de ținut; dar când vedem că mulți de stare bună și de poziție mai distinsă, încă rămân datori: sântem siliți a face apel la sentimentul de corectitate al tuturor, rugându-i să trimită regulat abonamentul, precum primesc și foia regulat, căci dacă numai puțini își implinesc datoria la vreme, cu ce să suportăm noi cheltuelile edițiunii?!

La inceputul fie-cărui treiluniu, noi anunțăm, că cei ce nu mai vor să aibă foia noastră, să ne innapozieze numerul prim său al doile; deci cei ce primesc foia și mai departe, trebuie să știe că au o datorie de implinit, fără să mai aștepte alte avisuri, — căci a primi o foie, dar a nu plăti abonamentul, nu este nici just, nici — corect.

Editura «Familiei».

Proprietar, redactor răspunzător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu TIPIARUL LUI IOSIF LÁNG IN ORADEA-MARE.